

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Fél évre . . 40 L — b.
Egy évre 20 L — b.
Egy hóra . . 7 L — b.
Nyílttér sora 6 L — b.
Hird. petitsora 3 L — b.

SZÉKELY UJSÁG

Kézdivásárhely és Vidéke Gazdasági Egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik
hetenként kétszer:
csütörtökön és
v. árnapi reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Soseana Gen. Averescu-ut 4.

Felelős szerkesztő: Dr. I. Diénes Ödön.

Kiadja a Societate Anonima Tipografia Targul-Sacuilor.
Kézdivásárhelyi Könyvnyomda, Részvénytársaság.

Segédszerkesztő: Kovács J. István.

Halottak napján.

(Cs. L.) A nagytermészet kimondhatatlan kinok között készül a halálra. E főséges tusában, a véget jelentő, szomorú lombhullatásban, a lemondást hirdető tragédiában, gondoljunk az az enyészet birodalmára. A halál könyörtelen országára, ahol megtalálod a megnyugvást, teljesül utópisztikus álmod, a szabadság s amelynek végre egyenlőjogu, zavartalan életü polgára leendsz, mint egyetlen csaihatatlan alapigazság.

Amikor a sírok utvesztői között kigyulnak az emlékezés kegyeletes lángjai, leróvod szeretteid iránt érzett kötelességednek, napnál fényesebben világító nemes szándékait; — emlékezzél, „háttha még ma éjjel számon kéri a Te le kedét is.” Ott lent, ahol az örök-béke honol, ahol nem Marseilles, Trianon, Lausanne kis rletezik a világelforduláson botorul; ahol nincsenek dühösen fűtött nyelvi különbségek; ahol legfennebb annyit kívánnak, hagyják őket pihenni nyugodtan, e megértésre kínálkozó harmóniát használj fel ember, ha meg akarod teremteni a békés nyugalom hasonló képét itt a földön. Dolgozzál úgy, mintha örökké akarnál élni; ám ne mások bőrén, embertársaidon gázolva, elnyomva, építs megdönthetetlennek képzelt várat önző vágyaidnak; jusson időd arra, hogy tetteidet mindenkor a szeretet jegyében érvényesíthessed, mert háttha még ma éjjel utad a legfelső bíró színe elé vezet. Hidd meg, ha önző, esőrtető életedben nem ismertél hatalmadnak határt, a sir felé senyvedő napjaidban érezni fogod a lelkiismeret nyugtalanságát; mert bár eddig elbizakodva hitetlenséget szimuláltál, a sir szélén fűledbe cseng a még tiszta, gyermeklelked hallotta intő szót... Akkor még hittél benne, később elfásultál s kérdezd csak meg, kik a sir széléről visszajöttek — az elvonulás végső percében — bizony el fogja a borzadály...

Halottak napján az élők a temetőbe vonulnak, rövid időre onnan az Élet fergeteles hullámaiba visszabocsáttatnak. Futnak, kínlódnak, egymást leteperve elégedetlenek s látjuk, az enyészet napja mindent hozott, csak javulást nem számára. Ontja a vért a Dardanellakon, a gyalázatos telhetetlenségek véres háboruba fullnak, gőzöl, füstölög Európa új formációja, kirobbanással fenyeget egyes népek gazdasági nyomorusága, a hatalmas térdepel a másik gyomrán; — bizony Isten, toboly lett a homo sapiens, — az ember.

Qui est prés de moi?... kérdezzük Chopinelhaló gyenge szavával: kivanmellettünk... ki igaz barátként sorsunkon kívánná segíteni. Az a tudat, hogy a vén Európa kimulásától végrevalahára az önzetlenség asszisztál, sietetnének szegénynek haláltusáját, hogy következhetne már részére a jól kiérdemelt megnyuvás — a feltámadás!

Magyar aranykönyv.

— E rovatban azok neveit fogjuk beiktatni megörökítésül, kik megértve az idők szavát és nemes áldozatkészségükkel hozzájárulnak a felekezeti magyar iskolák fenntartásához. Egyben felkérjük a falvak ref. s kath. iskoláinak vezetőit, hogy minden egyes adományról, legyen ez az adakozás természetbeni vagy pénzösszeg, sziveskedjenek szerkesztőségünket értesíteni, hogy e rovatban ott álljon az adakozók nevei, mint a magyar fajszeretet nementója, a magyar áldozatkészség örök dokumentuma.

A felekezeti iskolák fenntartásához adományaikkal hozzájárultak:

Kézdivásárhelyen a lapunk utján a ref. egyháznak iskola célokra Politzer Lajos divatáru kereskedő 100 leut adott.

Havas Sándor kereskedő szintén 100 leut adott át lapunknak azzal a kívánsággal, hogy 50 leu a kath., 50 leu pedig a ref. egyházé legyen.

A nyujtói róm. kath. egyháznál iskolai célokra adakoztak: Jancsó Gyula

körjegyző 200, Jakabos Béla földbirtokos 200, Rápolthy Ferenc plebános 200, Kádár István id. földbirtokos 100, Varga József tanító 100, összesen 800 leut.

Legyen áldott a nevük s áldozatkészségük örök példaadás az eljövendők okulására.

A külpolitikai horizont.

A fascisták uralkodnak Olaszországban. — A márka javulását várják. — Kemal lemondott.

A római nacionalista lapok szerint a fascisták valószínűleg Róma ellen akciót készítenek elő.

Nápolyi fascista nagygyűlésen a külpolitikai kérdések is szóba kerültek. Követelték a szövetségesekkel a barátságot és Olaszország érdekeinek érvényesítését. A fascisták Montenegró, Albánia számára pedig az Adrián függetlenséget kívánnak s követelik a tuniszi levante olasz kolóniák védelmét.

A fascisták mozgósítását dekretummal elrendelték.

A párt parancsot adott, hogy készenlétben álljanak.

Feltűnést kelt Grandi fascista vezér fenyegető kijelentése.

A Chicago Tribune szerint a jóvátételi bizottság berlini tartózkodásától várják, hogy a márka ár olyama felemelkedik. Remélik, hogy ellenőrző rendszabályokkal sikerül a márka árfolyamát a dollárhoz képest visszahozni 1:1000 arányhoz.

Kemal pasa külügyminiszter benyújtotta a lemondását az angorai kormánynál.

A kovásznai fürdő részvénytársaság.

Minden időnek megvannak a maga intézményei, melyeket azon egyének ügybuzgósága, faji és közérdek szeretete teremt meg, kik fel tudják fogni a kor intő szavát.

1891-ben Csia György, Bányai Kristóf és Löcsői Zsigmond aláírásával 10 lrt értékben fürdő részvények lettek kibocsátva. Aki felfogta, hogy mily nemes és közhasznú cél lebeg a részvénytársaság előtt: kész örömmel vásárolta meg a részvényeket — nem azért, hogy abból anyagi nagy haszna legyen, hanem azért, hogy az országos hírű kovásznai gyógyfürdőt a fokozatos haladásban elősegítse.

A lelkesültség is ezért lett méltányolva, midőn a birtokosság e fürdőt a részvénytársaságnak átadta. Egy pár derék férfi terve szerint megkezdődtek az átalakítások. A Pokolsár, a Mikes, a Hankó-kut, a Horgász oly átalakítást nyertek a Hankónál levő sósfürdővel együtt, mely közeli ismerést érdemelt és a fürdőközönység a haza minden részéből örömmel sereglett oda. Öröm és boldogság volt látni Kovászna fürdői életét. Panasz sem merült fel, mert a fürdőigazgatóság minden tekintetben kifogástalanul teljesítette nehéz feladatát. Nemcsak a lakások előállításáról, hanem sétaterek, kiránduló helyek létesítéséről, az utak jókarban tartásáról is gondoskodott. Soha meg nem halálható közöshajnak tett eleget akkor, midőn az Apór és Szini fele vajnafalvi szép belsőseget megvette és azt Sümeg erdőmérnökkel villattel kekké és egy szép séta és kocsis kiránduló helyé alakította, hogy azok, kiknek módjában áll, e szép, kitűnő vasasvizzel megáldott helyen, pavilon szerű nyári lakást építhessenek.

A megkezdett munka szép sikerrel haladt előre. Az évenként tartott közgyűléseken a részvényesek halálával adóztak az igazgatóságnak, nem tekintve arra, van-e osztalék vagy nincs, csak azt mérlegelték, hogy a cél el van-e érve. Fejlődött e Kovászna mint országos hírű fürdő, méltó volt e arra, hogy támogassa anyagi erejével?

Az igazgatóság minden évben rendes közgyűlést tartott, melyben a forgalmi kimutatáson kívül a mérleg, nyereség és veszteség számlát is bemutatta. Ily elszámolást küldött minden részvényesnek mindenkor.

Az utolsó ilyen kimutatás 1908. Április 2-án jelent meg Hollaky Attila elnök, ifj. Deák Károly igazgató, Zentai Dávid vezérigazgató, ifj. Ugron János könyvvezető és Matyás Miklós igazgató aláírásával. Felülvizsgálták e számadásokat Szöcs Albert, Deák Domokos és Frenkul Emanuel.

Tizenöt éve annak, hogy a fürdő részvénytársaság ily alakban nem adott életjelt a részvényeseknél önmagáról. Tudom, elismerem, hogy sok nehézséggel kell megküzdenie az új idők és új emberek, megváltoztattak mindent.

Ha egyebet nem is, de annyit joggal elvárhatunk a fürdőigazgatóságtól, hogy az ügy állásáról a szokott módon minden részvényest értesítsen.

A tudákos emberek kezdték építeni a Babel tornyát is és mert nem sikerült, összeomlott. Ez a szomorú sors érte a mi fürdő részvénytársaságunkat is midőn 1908. május 10-én a régi alapot felforgatta. Ugy tudom, minden alkotásból csak a Horgász borvíz forrás áll fenn. Ezt az egyet már ne is hagyja megsemmisülni az igazgatóság és ha lehet évi jóvedelméből és a villatelkek közös utjának eladási árából juttasson egy-egy levelezőlapot a részvényeseknek, melyen tudassa, hogy él-e vagy meghalt. Ha erre se képes, mondjon le. Adja át olyanoknak, kik akarnak is, tudnak is tenni.

Több részvényes.

JÖN!

STAMBULI SZÜZ

amerikai világ-sláger.

JÖN!

IRODALOM.

A kisebbségi nemzetek védelme címen írt érdekes tanulmányt Balogh Arthur a „Pásztor-tűz” legújabb számában. Kunc Aladár kiváló író „Lenet” címen egy művészi novellát ad. Biró Vencel Temesváry Jánosnak; Erdély közép-kori püspökeiről írt nagyszabású munkáját

Vaa szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására adni, hogy ujonnan berendezett női- és férfi divattüzletemet

„Turul” cipő-gyártmány

női-, férfi- és gyermek-cipő nagy raktárral bővíttem ki, amelyre felhívom becses figyelmét. — Azon kellemes helyzetben vagyok, hogy áruimat a legjobb és a legszolidabb első forrásokból személyesen szerezem be és így kevés haszonnal a legelsőbb rendű árukat bocsátom vevőim rendelkezésére.

Nagy választék

női- és férfi ujdonságokban, posztókban, barchet-
tekben, kretonokban, zefirekben, valamint haris-
nyákban. — Egyben előre értesitem t. vevőimet,
hogy nagyobb mennyiségű áru érkezik rak-
táramba Galaéből és Csehszlovákiából.

Nagy választék ujdonságokban!

Politzer Lajos
Kézdivásárhely, (Főter.)

Pontos és szolid kiszolgálás!

ismerteti. A versek a legkiválóbb erdélyi lírikusok tollából, Berde Máriától, Tompa Lászlótól és Reményik Sándortól valók, akik mellett egy fiatal, erőstehetségű egyéniség mutatkozik be néhány versével. Nikodémusz Károly egy kis rajzzal szerepel. A Rovat közlemények igen változatosak, Szabó Mária Nauptmann Emanuel Quintjét ismerteti. Finta Zoltán Karinthy legújabb kötetéről ír. Walter Gyula Gorkij Éjjeli menedékhelyével és Papp Domokos most megjelent 20 eredeti körképeivel foglalkozik. Tövisi Géza az Erdélyi Irodalmi Társaság Petőfi kiadványáról ír.

HIREK

Kedd, október 31.

Asszonyom

csak most tehetek ígéretnek eleget. Egyszer, néhány hónappal ezelőtt belenézve a szemébe, szinte elkábultam a tüztől, mely beleperzselt öregedő szívembe. Akkor valamit sugtam a fülébe és azt mondtam, hogy maga a legszebb asszony, bőre finom, mint a patyolat-vászon, haja koromsötét, mint az éjszakai erdő sötétsége, a szeme pedig pokol, csáb, melynek tükréből démonok kacagnak, kígyók rajzanak elő. Kacagott rajtam. Így ismertem magát, másokat is, — s nem láttam sem magában, sem másban, sem a többiben, akik egyformák, mind nők, mind asszonyok. Azt mondtam, írok Magához, megírom mindazt, amit egy Asszonyhoz megírni lehet a jó és szép fogalmával. Mert azt mondta, szereti az „Én” írásait olvasgatni. Éjszemű Asszonyom, kacagó, gyöngyfogu Asszony, bocsásson meg, ha nem tudom felelőlni oda, ahová minden szenzibilis lelkű ember az ő asszonyát piedesztálra szereti. Maga tegnap is kacagott, mikor kalapot emelve, köszöntöttem tiszteltteljesen, mint ahogy szokás köszönteni tisztességes és nem tisztességes nőt. Akkor gondolatban elvándoroltam egy sírkőhöz, mely alatt gyermekkori barátom alszik sok álmodással, — sok szenvedés után. Milyen volt ennek a kacagása, milyen más a mosolygása, milyen más a beszéde, más, más, más, mint a Magáé, mint a maiaké, a többieké. Engedje meg asszonyom, ha Magához írva e sorokat, egy kis gondolat-mécsést gyújtok meg e sirhalom felett. Tudja, szeretek visszarpenni a mult színes virágos kertjébe, hadd érezem a pompázó május illatát, halljam a dalt, melyben nincs erotika, nincs pikantéria, abból csak az egészséges, józan élet üdvössége, széplételensége buggyan elő skáláin. Ne kacagjon, ez még — ha más soha nem — ez, — a mult gyermeki varázsa nincs még becsukva előttem. Ide menekülünk vissza mi, kik meg vagyunk csömörölve a mai világ atmoszférájától. Vagy csak mi látunk rosszul, cinikusan? Legyen az örök tagadás Asszonyom, szép, bájos, fehérbőrű, rózsaszínű ujjú asszonyom. Fogadja köszöntésemet. Ha pedig megbántotta az élet, vigasztalódni akar, menjen ki a temetőbe, ott a sírkövek meg fogják tanítani, hogy Szépség, Kacérság, Kacagás mind összeomlik a nagy Alkotó keze érintésére és nevünk, emlékünks a Mult-é, melyből csak a Lélek nem porzik a Porba.

Én.

— **Templomi matiné.** Zeti Béla és Simay Viktor, e két művészlelkű ember vasárnap délelőtt kevés számú közönség előtt a ref. templomban ragyogtatták meg istenadta képességüket. Zeti hegedűn, Simay pedig orgonán játszottak el klasszikus darabokat, hol szólóban, hol pedig kettesben mély áhitatban. Ugy Simayról, mint Zeti-ről, erről a távolról hozzánk szakadt és már a szívünkhöz nőtt fiatallemberről már elmondottuk máskor a kritikánkat, most is azonban nem mondhatunk mást, csak jót. Az a sajnálatos, hogy kevés hallgatója volt mindkettőjüknek, kik azonban ott voltak, örvendünk, hogy ott lehettünk. Meleg szeretettel tekintünk feléjük, mint olyanok felé, kikben és kikkel városunk zenekultúrája csak nyer és erősödik. Ami kevés önkéntes adomány begyűlt a templomi matinén, az az orgonaalapot gyarapítja.

— **Szünetelnek az iskolák.** A skarlát-járvány terjedése miatt az iskolákat, melyekben a tanítás tegnap megkezdődött volna, a további intézkedésig bezárták.

— **Tízezer vendég egy asztal mellett.** A királykoronázás harmadik napján Bukarestben megvendégelték az ország tízezer községi bíróját és polgármesterét. Szédületes méreletű nagy lakoma volt ez úgy külső méretei szerint. Az asztal is, amire a tízezer vendégnek fölterítették,

csak amolyan szabadégalatti ideiglenes össze-
rovás volt, mégis 85 ezer leuba került. És az
asztal hossza több volt három és fél kilométer-
nél. Ez volt eddig a világ leghosszabb asztala.

— **Elveszett kulcs.** Egy összecsukható, francia kulcs elveszett. Megtalálója úgy sem veszi hasznát, szíveskedjék beadni a Könyvnyomda r.-t. üzletébe.

— **Vénus.** Szombaton és vasárnap a mo-
zinak újra szenzációja lesz: a *Vénus*, mely a
kinematografiának bámulatos alkotása. Hallo-
másunk szerint, már a hét elején igen sok elő-
jegyzés történt a két mozi-estre.

× **Zwack likörkülönlegességek.** —
Unicum, Cacao Chouva, Cocktail, Yvette,
Chypre, Gin stb., stb. — városunkban
ismét kaphatók, az eredeti, békebeli s
közismert minőségekben.

Városi mozi.

(A mozi-iroda közlése.) November elsején min-
denszentek ünnepe, másodikkán halottak napja. Mozi-
előadás nincs. November 4-én, szombaton 1/29 órakor
és nov. 5-én, vasárnap d. u. 5, este 1/29 órakor be-
mutatásra kerül *Vénus*, Prosper Merimée novellája
után filmre feldolgozta Ludvig Nerz 5 felvonásban.
Délfrancia Ille városában egy *Vénus* szobrot ásnak ki.
A régiségkutató gróf büszkén mutatja a szobrot ven-
dégének, Paul Grevill festőnek, aki szerelmes a gróf-
nőbe. Az élő *Vénus* egy csempész is szereti. Közte
és a festő között féltékenység támad: a csempész le-
szurja a festőt. Ez azonban a grófnő mostoha leányá-
nak, gondos ápolására felgyógyul és egyek lesznek.
A csempész eközben a grófnőt keresi fel és megkö-
tözi. A babonás parasztok ledöntik a szobrot, ez a
grófnőre esik és megöli. *Vénus* mégis él ebben vagy
abban az alakban: *Venus* halhatatlan. Felhívjuk hely-
beli és vidéki közönségünk figyelmét A stambuli szüz
című filmdrámára, közelebből kerül bemutatásra.

— **A magyar, román, német, francia nyelveket**
szóban és írásban bíró, közigazgatási- és bírósági
beadványok, kereskedelmi levelezések fordításában
járta, középkeru köztisztviselő azonnali belépésre
alkalmazási keres; román és francia nyelvből lec-
kéket ad. — Cim megtudható a kiadóhivatalban —

ÉRTESITEM a helyi és vidéki n. é. közönséget, hogy a brassói Lang, Rosenthal és Palmhert cég üzletvezetőjével, BROTYA JÓZSEF urral társultam.

Üzletünket a jelen kor igényeinek megfelelően átszerveztük és több új cikk be-
vezetésével kibővítettük.

Különös figyelmébe ajánljuk a nagyérdemű közönségnek

épület-üvegezés, képkeretezés, villamosvilágítási
berendezés, házi-csengő felszerelésünket;

mindennemű munkálatokat szakértelemmel és a legolcsóbb árak mellett vállalunk.

Raktáron tartunk állandóan a brassói Lang, Rosenthal és Palmhert cégtől bizo-
mányban eredeti cseh táblaüveget, porcellán- és üvegárukat.

E cikkeket mindenkor a napiáron, úgy nagyban, mint kicsinyben a nagyérdemű
közönségnek rendelkezésére bocsátjuk.

Tompa Zoltán és Társa.

Szeszgyárosok és géptulajdonosok figyelmébe!!

Gazdasági és szeszgyári gépjavító-műhely!

Értesitem a közönséget, hogy a gőzlüldővel
kapcsolatban a mai kor igényeinek megfelelő **gépjavító műhelyt**
rendeztem be, ahol elvállalok minden é szakmába vágó munkát, u. m.:
**gőzgépek, gazdasági gépek, motorok, szeszgyári és rézművek, kutszivattyúk,
legyverek, írógépek és varrógépek javítását; üzemek berendezését.**

Elsőrendű munkaerővel rendelkezem. Műhelyem gőzerőre van berendezve.

Ajánlom mindenki figyelmébe. Elvem: pontos, gyors, olcsó és jó munka ki-
adása, miről szíves meg-
győződését kérem.

BOGDÁN ARTHUR,
gépjavító-műhelye.

Nyomatott a Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság villanyerőre berendezett könyvnyomdájában.